

**NACRT PRIJEDLOGA POSEBNOG
NASTAVNOG PROGRAMA ZA STJECANJE
KOMPETENCIJA U AKTIVNOSTIMA
SVAKODNEVNOGA ŽIVOTA I RADA ZA
UČENIKE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU
- POSEBNI KURIKULUM NASTAVNOG
PREDMETA KATOLIČKI VJERONAUKE**

Katehetska jesenska škola,
Zagreb, 20. listopada 2023. godine

Dijana Stanić, vjeroučitelj mentor



POSEBNI KURIKULUM NASTAVNOGA PREDMETA KATOLIČKI VJERONAUČ

- Početkom primjene ovog programa stavlja se izvan snage Program odgoja i obrazovanja za umjereno i teže mentalno retardiranu djecu i omladinu (Vjesnik Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske, Godina IV, broj 1, Zagreb, 17. siječnja 1984.)
- KJV POSEBNOG NASTAVNOG PROGRAMA ZA STJECANJE KOMPETENCIJA U AKTIVNOSTIMA SVAKODNEVNOGA ŽIVOTA I RADA ZA UČENIKE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU
 - A) SVRHA I OPIS PREDMETA** uglavnom je ista kao i za redovne učenike uz dodatak o važnosti osobnog suodnosa u prenošenju kršćanske dimenzije života vodeći računa o jakim stranama, potrebama i teškoćama koje učenici imaju; iz kojega onda proizlaze pristupi čije je nužno polazište uspostavljanje kvalitetnog odnosa povjerenja, razvijanje dobrog suradničkog odnosa te uključenost učenika u životnu zajednicu i okolinu....
- Ekumenski i dijaloški otvoren
- Doprinosi „civilizaciji ljubavi” i izgradnji mira i općeg dobra, te njegovanju osjećaja i stavova za očuvanje okoliša
- Pomaže učenicima otkrivati vlastito dostojanstvo i potrebu poštivanja drugih ljudi
- Pomaže im u njegovanju navedenih vrednota, ostvarenju ljudske i kršćanske zrelosti, riječima katoličke vjere da postanu sveti
- **1 sat tjedno kroz tri dobne skupine:** I. odgojno-obrazovna skupina od 7. do 10. godine
 - II. odgojno-obrazovna skupina od 11. do 15. godine
 - III. Odgojno-obrazovna skupina od 16. do 21. godine

B) ODGOJNO –
OBRAZOVNI CILJEVI
UČENJA I
POUČAVANJA KVJ:
omogućiti svakom
učeniku sjećanje
temeljnih znanja i
vještina u
**prepoznavanju i
razumijevanju** religijskih
i vjerskih pojmova i
njihovo
**implementiranje u
svakodnevni život:**

- **promišlja** o Bogu, čovjeku, svijetu, smislu i vrijednostima života, te **prepoznaje** smislene odgovore koje na ta pitanja nudi razum, Objava i vjera Katoličke Crkve
- **upozna i razumije** kršćansku religiju i katoličku vjeru te temeljne istine vjere u svjetlu cjelovitoga nauka Katoličke Crkve
- **upozna** sadržaj i osnovnu strukturu Biblije i temeljna obilježja kršćanske Objave i povijesti spasenja, da **razumije** značenje Božje riječi u Bibliji i crkvenom naviještanju i **povezuje** je sa konkretnim životom,
- **otkrije** vlastiti put izgradnje života i odgovornoga moralnog djelovanja prema kršćanskoj poruci i katoličkoj vjeri te gradi život iz te vjerske i katoličke perspektive
- **otkrije** sakramente, liturgijska i crkvena slavlja te molitvu kao duhovnu snagu i duhovno-vjernički način života, zajedništva i slavlja u Katoličkoj Crkvi – zajednici Kristovih vjernika
- **upozna** temeljne događaje povijesti i tradicije Katoličke Crkve i njezinu sakramentalnu stvarnost
- **poveže** pripadnost Katoličkoj Crkvi, u okviru konkretne crkvene zajednice, sa pozivom na odgovorno kršćansko djelovanje i vladanje u Crkvi i u društvu
- **upozna** temeljna obilježja različitih religija, konfesija i svjetonazora te njeguje razumijevanje i poštovanje drukčijih razmišljanja i životnih odluka.

C) STRUKTURA – ORGANIZACIJSKA PODRUČJA PREDMETNOG KURIKULUMA

Oznake područja / domena

Oznaka	A	B	C	D
Područje	Čovjek i svijet u Božjemu naumu	Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana	Kršćanska ljubav i moral na djelu	Crkva u svijetu

D) ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI, SADRŽAJI I RAZINE USVOJENOSTI PO DOBNIM SKUPINAMA I ORGANIZACIJSKIM PODRUČJIMA

U Predmetnim kurikulumima slijedeći elementi čine cjelinu:

Odgojno-obrazovni ishodi

Razrada ishoda

Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti dobar

Sadržaji

Preporuke za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda

D. Crkva u svijetu		
Odgojno-obrazovni ishodi	Razrada ishoda	Odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti "dobar"
PPSK KV D.1.1. Učenik izražava svoju ljubav prema Bogu u zahvaljivanju, molitvi i pjesmi te kroz crkvene blagdane.	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoju ljubav prema Bogu načinom molitvenog izražavanja po izboru - opisuje crkvene blagdane i slavlja kao posebne dane radosti i zajedništva s Bogom i ljudima - grupira kršćanske simbole uz crkvene blagdane i slavlja na koja se odnose - opisuje Crkvu kao mjesto susreta s Bogom 	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoju ljubav prema Bogu načinom molitvenog izražavanja po izboru
<p>Sadržaji za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <p>Znak križa, molitve izabrali prema mogućnostima učenika (Slava Ocu, Anđele čuvaru)</p> <p>Vjeronaučne i crkvene pjesme kao način molitvenog izražavanja</p> <p>Crkveni blagdani i slavlja: Dani kruha i zahvalnosti za plodove zemlje, Sveti Nikola, Božić, Uskrs</p> <p>Adventski i božićni kršćanski simboli (npr. adventski vijenac, božićno svjetlo, jaslice)</p> <p>Korizmeni i uskrsni kršćanski simboli (npr. maslinova grana, križ, uskrsna svijeća)</p> <p>Crkva kao mjesto susreta s Bogom</p>		
<p>Preporuke za usvajanje odgojno-obrazovnih ishoda:</p> <ul style="list-style-type: none"> - molitveno stvaralačko izražavanje izborom molitava i pjesama uz pokrete (npr. Tko stvori, Isus je predivan, Marijo o Marijo, Isus voli malu djecu, Bog te ljubi, Visom leteć, Isuse volim te.....) prati liturgijsko vrijeme kroz godinu i ima svoj ritam iščekivanja crkvenih blagdana; povezano s liturgijskim vremenom i vjeronaučnim sadržajima, uz vizualnu podršku bilo u obliku molitvenog kutka, bilo u obliku ključnog simbola ili slike na vidljivom mjestu učionice - upoznavanje molitve Anđele čuvaru kroz dva dijela: upoznavanje prvog dijela kroz prvu godinu, a drugog dijela kroz drugu godinu učenja - poticanje učenika da traže Božju pomoć i brigu u teškoćama, a zahvaljuju za uspjeh i napredak jednostavnim riječima, slikama ili gestama - razvijati spontanu molitvu, jednostavan razgovor s Isusom i Ocem - korištenje kratkih jednostavnih molitvi koje se rimuju: npr. Hvaljen budi Isuse - opisivanje nedjelje kao posebnog dana u tjednu za izražavanje ljubavi prema Bogu u Božjoj kući (crkvi) - usvajanje molitvenog izražavanja kod učenika koji se ne izražavaju verbalno kroz slikovni prikaz tjeka molitve koju učenik prati pokazivanjem, te kroz slušanje molitava i vjeronaučnih pjesama po 		

izboru i praćenje istih pokretima: učenik pokretima i riječima ili slikama pokazuje znak križa i molitve Slava Ocu ili Anđele čuvaru te uz potpomognutu i / ili nadomjesnu komunikaciju izražava svoju molitvu

- izražavanje doživljaja radosti života kroz posebne dane kada slavimo neki događaj različitim načinima stvaralačkog izražavanja, te povezivanje crkvenih blagdana sa slavljem ključnih biblijskih događaja (Božić: Isusovo rođenje i Uskrs: Isusova smrt i uskrsnuće) u obitelji, školi i crkvi nakon susreta sa sadržajno i vizualno prilagođenim biblijskim tekstovima o Isusovom životu

- prikazivanje Isusovog rođenja uz pomoć likova iz jaslica kroz cijeli mjesec prosinac, ponavljajući biblijski tekst uvijek iz početka uz nadogradnju u pripovijedanju svaki tjedan za korak dalje, sve do zadnjeg tjedna kada se događa Isusovo rođenje i slavlje Božića

- odabiranje slika povezanih sa načinima proslave pojedinih blagdana, nakon zimskih i proljetnih praznika, te preporučavanje uz verbalnu podršku kako su ih oni proslavili u svojim obiteljima i župama

- organiziranje posjeta obližnjoj crkvi (izvanučionička nastava) da bi učenici vidjeli crkveni prostor uređen u adventsko / božićno i korizmeno / uskrsno vrijeme te prepoznali određene kršćanske simbole

- izrada plakata s crkvenim blagdanima gdje učenici mogu grupirati pripadajuće kršćanske simbole, te povezivati došašće / advent i Božić sa adventskim i božićnim simbolima u svom okruženju (npr. pšenica, adventski vijenac, božićno svjetlo, adventske pjesme, čizma, anđeo Gabrijel, jaslice) i korizmu i Uskrs sa korizmenim i uskrsnim simbolima u svom okruženju (npr. ljubičasta boja, maslinova grana, kruh i vino, trnova kruna, križ, prazan grob, uskrsna svijeća, nedjelja, janje, pisanica)

ODGOJNO –
OBRAZOVNI
ISHODI PREMA
DOBNIM
SKUPINAMA I
ORGANIZACIJSKIM
PODRUČJIMA

Predmetna područja	– Čovjek i svijet u Božjemu naumu (A) – Riječ Božja i vjera Crkve u životu kršćana (B) – Kršćanska ljubav na djelu (C) – Crkva u svijetu (D).		
Dobne skupine (god. broj sati)	7 – 10 god. (35)	11 – 15 god. (35)	16 – 21 god. (35)
Odgojno-obrazovni ishodi za A predmetno područje (oznaka + ishod)	PPSK KV A.1.1. Učenik izražava osnovne doživljaje o sebi i svijetu te opisuje sebe i druge kao Božja stvorenja.	PPSK KV A.2.1. Učenik povezuje osnovna iskustva o sebi, o drugima i svijetu u kojem živi sa svjetlim i tamnim stranama života.	PPSK KV A.3.1. Učenik opisuje svakog čovjeka kao Božje stvorenje koje treba poštovati i ljubiti.
	PPSK KV A.1.2. Učenik opisuje različite zajednice kojima pripada i njihovu važnost za vlastiti život.	PPSK KV A.2.2. Učenik povezuje vrijednost života i ljepotu prirode sa darom Božje ljubavi.	PPSK KV A.3.2. Učenik otkriva svoje talente i izazove odrastanja u svjetlu vjere.
Odgojno-obrazovni ishodi za B predmetno područje (oznaka + ishod)	PPSK KV B.1.1. Učenik imenuje Boga kao Stvoritelja i dobrog Oca.	PPSK KV B.2.1. Učenik opisuje Boga koji čovjeku pokazuje put i daje snagu za suočavanje s različitim životnim situacijama kroz starozavjetne biblijske primjere.	PPSK KV B.3.1. Učenik opisuje Boga koji s čovjekom sklapa savez prijateljstva na temelju starozavjetnih biblijskih tekstova.
	PPSKA KV B.1.2. Učenik opisuje Isusa kao prijatelja koji oprašta i ljubi svakog čovjeka.	PPSK KV B.2.2. Učenik imenuje Isusa kao Sina Božjega i Spasitelja.	PPSK KV B.3.2. Učenik povezuje Isusove riječi i djela s kršćanskim putem služenja i ljubavi.
		PPSK KV B.2.3. Učenik opisuje znakove Božje ljubavi prema čovjeku kroz sakramente, osobito kroz sakramente krštenja, euharistije i pomirenja.	PPSK KV B.3.3. Učenik opisuje Božju prisutnost u životu čovjeka kroz sakramente, osobito kroz sakramente potvrde, ženidbe, svetog reda i bolesničkog pomazanja.

ODGOJNO –
OBRAZOVNI
ISHODI PREMA
DOBNIM
SKUPINAMA I
ORGANIZACIJSKIM
PODRUČJIMA

<p>Odgojno-obrazovni ishodi za C predmetno područje (oznaka + ishod)</p>	<p>PPSK KV C.1.1. Učenik povezuje važnost i ljepotu zajedništva s konkretnim životnim primjerima.</p>	<p>PPSK KV C.2.1. Učenik pokazuje različite načine ostvarivanja vrednota ljubavi i milosrđa u svojoj okolini.</p>	<p>PPSK KV C.3.1. Učenik opisuje savjest kao Božji glas u čovjeku koji ga potiče da čini dobro, a izbjegava zlo.</p>
	<p>PPSK KV C.1.2. Učenik primjenjuje pravila pristojnog ponašanja u svojoj okolini (obitelji, školi, skupini, na vjeronauku i u crkvi).</p>	<p>PPSK KV C.2.2. Učenik povezuje vrijednosti poštovanja, pomirenja i opraštanja sa životnim situacijama.</p>	<p>PPSK KV C.3.2. Učenik primjenjuje Isusove dvije zapovijedi ljubavi za dobre međuljudske odnose i vjernički život.</p>
<p>Odgojno-Obrazovni ishodi za D predmetno područje (oznaka + ishod)</p>	<p>PPSK KV D.1.1. Učenik izražava svoju ljubav prema Bogu kroz zahvaljivanje, molitvu i pjesmu, te kroz crkvene blagdane.</p>	<p>PPSK KV D.2.1. Učenik opisuje crkvene blagdane i glavne dijelove liturgijske godine, te njihovu važnost u životu vjernika.</p>	<p>PPSK KV D.3.1. Učenik opisuje temeljne odrednice kršćanske molitve, crkvenih blagdana i slavlja.</p>
			<p>PPSK KV D.3.2. Učenik opisuje Crkvu kao zajednicu Isusovih prijatelja ili vjernika sa različitim poslanjem i službama.</p>
			<p>PPSK KV D.3.3. Učenik navodi temeljna obilježja monoteističkih religija i kršćanskih zajednica zbog razumijevanja i poštivanja drugih ljudi.</p>

ODGOJNO – OBRAZOVNI ISHODI

Od učenika se očekuje ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda do kraja određene dobne skupine, ali na različitoj razini usvojenosti

I. Dobna skupina: 7 odgojno – obrazovnih ishoda (kroz 3-4 godine)

II. Dobna skupina: 8 odgojno – obrazovnih ishoda (kroz 4-5 godina)

III. Dobna skupina: 10 odgojno – obrazovnih ishoda (kroz 5-6 godina)

E) POVEZANOST S DRUGIM PREDMETIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA

- vjeronaučni sadržaji su povezani gotovo sa svim područjima znanja
- KVJ povezan osobito s HJ i komunikacijom, Upoznavanjem uže i šire okoline, Skrbi o sebi, Socijalizacijom i Likovnom i Glazbenom kulturom
- Tijekom učenja i poučavanja KVj ostvaruju se očekivanja svih međupredmetnih tema

F) UČENJE I POUČAVANJE PREDMETA

- Kriterij cjelovitosti: Učenje i poučavanje KVJ u školi temelji se na prepoznavanju i razumijevanju religijskih i vjerskih pojmova i njihovom implementiranju u svakodnevni život
- Odgojno-obrazovna i metodička posebnost KVJ: dinamičan susret osoba, susret učenika i vjeroučitelja s otajstvom Božje riječi i Božje milosti
- Pristup primjeren odg.-obr. potrebama i specifičnostima svakog učenika
- Uvjeti u okruženju
- Na temelju inicijalne procjene (polazi se od iskustva vjere koju učenik ima)
vjeroučitelj izrađuje IK za svakog učenika (odg.-obr. ishodi, sadržaji, strategije učenja i poučavanja, vrednovanje postignuća učenika)
- Važna uključenost roditelja u sve faze: izrade, provedbe i evaluacije IK

F) UČENJE I POUČAVANJE PREDMETA

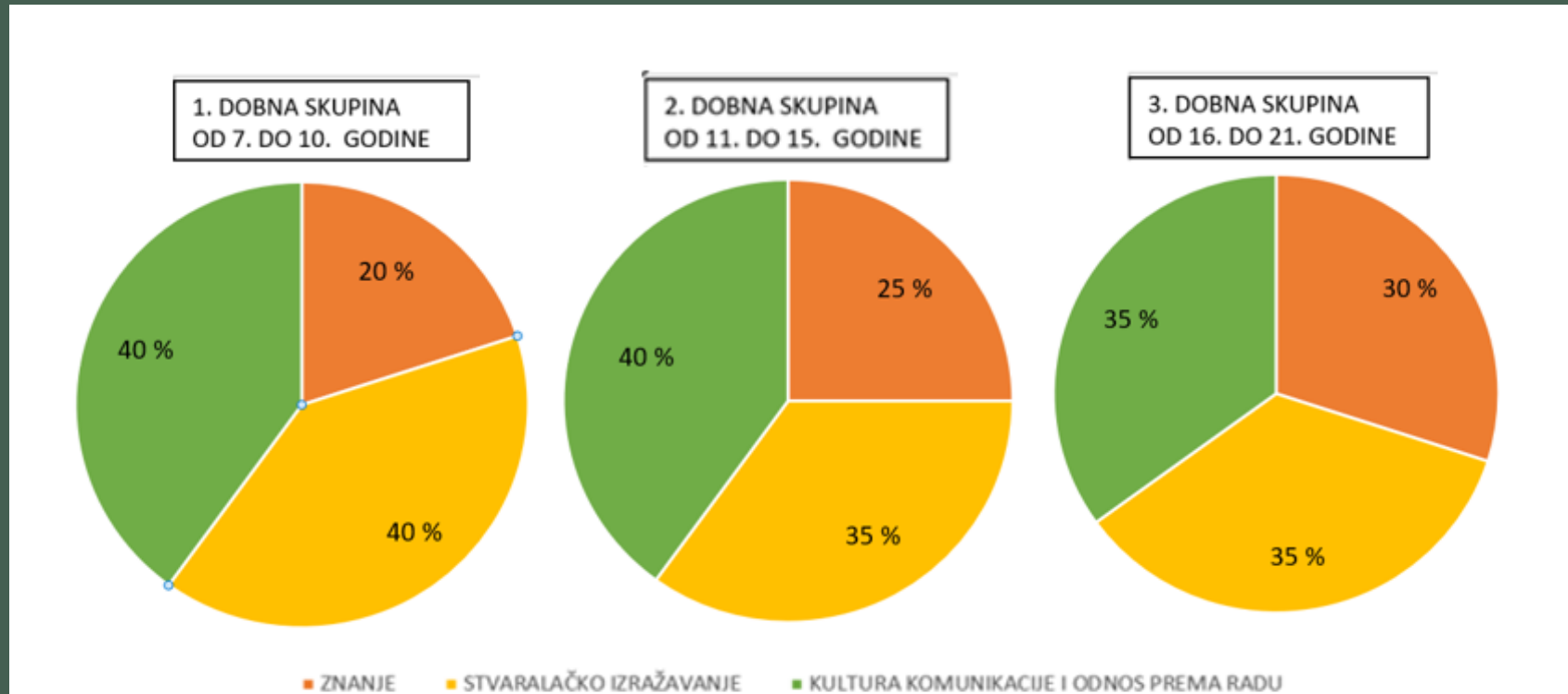
- Planirati aktivnosti u kojima je učenik u središtu
- Postupno proširivanje pojmova; rad u kraćim vremenskim intervalima s čestim ponavljanjima, češće provjeravanje razumijevanja, česta izmjena aktivnosti radi zadržavanja pažnje i koncentracije uz primjerenu razinu podrške
- Kroz dobnu skupinu se odg.-obr. ishodi ponavljaju i prema individualnim mogućnostima sadržajno proširuju
- Primjerene i razrađene strategije podrške u pripovijedanju
- Polazna točka: neposredna iskustva učenika i svakodnevne životne situacije.....izvanučioničke aktivnosti
- Vjeronaučna didaktička pomagala i vjeronaučna učionica
- Individualni rad i rad u paru; grupiranje s drugim skupinama i razredima
- izvanučionička nastava, INA, izvanškolske aktivnosti i raz. školski i međuškolski projekti

G) VREDNOVANJE USVOJENOSTI ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA

- Planira se istovremeno kad i ishodi na razini aktivnosti
- Svrha vrednovanja: unaprijeđivanje učenja i razvoja učenika te osnaživanje njegovih interesa za vjerske sadržaje
- Različiti pristupi vrednovanju: formativno vrednovanje (vrednovanje za učenje i vrednovanje kao učenje) i sumativno vrednovanje (vrednovanje naučenoga)
- Kriterijsko (kriteriji vrednovanja transparentni)
- Potrebno prilagoditi razvojnoj dobi i sposobnostima učenika
- 5 stupnjeva opisnog ocjenjivanja: **potpuno usvojeno, većim dijelom usvojeno, djelomično usvojeno, manjim dijelom usvojeno i nije usvojeno**

G) VREDNOVANJE USVOJENOSTI ODGOJNO- OBRAZOVNIH ISHODA

- Znanje
- Stvaralačko izražavanje
- Kultura komunikacije i odnos prema radu



The background of the slide is a repeating pattern of stylized green leaves and branches on a white background. The leaves are arranged in a dense, overlapping manner, creating a lush, natural feel. The central text is set against a dark green rectangular backdrop.

HVALA NA PAŽNJI